GEOGRAPHY

Name & Signature of the Invigilator

....

....

PAPER-III
SEPT-16/24

OMR Answer Sheet No. : | | | | | |

Roll No. : | | | | | |

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words : ....

....

Time : 2.30 Hours] **No. of Printed Pages : 40** **[Maximum Marks : 150**

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **Seventy Fifty (75)** multiple choice type of questions. **All** questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
   (*iii*) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

   Example : (A) ● (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – III only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
8. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
12. There shall be no negative marking.
13. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા **પંચોતેર (૭૫)** પ્રશ્નો આપેલા છે. **બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.**
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમ્યાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
   (*i*) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર કાઢી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
   (*ii*) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/પૃષ્ઠો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછી થી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
   (*iii*) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં ઓવલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.

   ઉદાહરણ : (A) ● (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો ના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર–III લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. કાચું કામ (Rough Work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અન્તિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
8. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિન્હ કે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અભદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમ કે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર થઈ શકો છો.
9. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજીનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજીયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજીનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
10. માત્ર કાળી/ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
11. કેલ્ક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
12. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
13. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

GEOGRAPHY
PAPER - III

ભૂગોળ
પેપર–III

Note : This paper contains **Seventy five (75)** multiple-choice/assertion/reasoning/ matching questions. Each question carry **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં **પંચોતેર (૭૫)** બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના **બે (૨)** ગુણ છે.

---

1. Which one of the following is the leading producer of natural rubber ?

(A) Brazil

(B) Indonesia

(C) Malaysia

(D) Thailand

1. નીચેનામાંથી કુદરતી રબરનું ઉત્પાદન કરતો મુખ્ય પ્રદેશ કયો છે?

(A) બ્રાઝિલ

(B) ઈન્ડોનેશિયા

(C) મલેશિયા

(D) થાઈલેન્ડ

2. The tallest trees in the world are found in the :

(A) Equatorial region

(B) Monsoon region

(C) Mediterranean region

(D) Temperate rain forest

2. વિશ્વના સૌથી ઊંચાં વૃક્ષો અહીં જોવા મળે છે :

(A) વિષુવવૃત્તીય પ્રદેશ

(B) મોસમી પ્રદેશ

(C) ભૂમધ્ય પ્રદેશ

(D) સમશીતોષ્ણ કટીબંધીય વર્ષા જંગલો

3. Smaller farm size, high productivity, low per capita output are the characteristic features of :

(A) Intensive method of agriculture

(B) Extensive farming

(C) Monoculture plantation farming

(D) Dry farming

3. નાનાં કદનાં ખેતરો, વધુ ઉત્પાદકતા,માથાદીઠ ઓછું ઉત્પાદન એ આ પ્રદેશનાં લક્ષણો છે :

(A) સઘન ખેતી પદ્ધતિઓ

(B) વિસ્તૃત ખેતી

(C) એક પાકી બાગાયતી ખેતી

(D) સૂકી ખેતી

4. The maximum loss of forest lands in India is caused by :

(A) River valley projects

(B) Industries

(C) Means of transportation

(D) Agriculture

4. ભારતમાં વન્યભૂમિને સૌથી વધુ નુકસાન પહોંચાડે છે :

(A) નદીખીણ યોજનાઓ

(B) ઉદ્યોગો

(C) પરિવહનનાં સાધનો

(D) ખેતી

5. Which type of natural hazards cause maximum damage to property and life ?

(A) Hydrological

(B) Hydro-meteorological

(C) Geological

(D) Geochemical

5. કયા કુદરતી પ્રકોપને લીધે મિલકત અને જનજીવનને સૌથી વધુ ક્ષતિ પહોંચે છે?

(A) Hydrological

(B) Hydro-meteorological

(C) Geological

(D) Geochemical

6. The borewells and canals can be dug easily in which of the following terrain ?

(A) Soft alluvium of the Northern Plains

(B) Rolling and dotted hilly terrain of North East

(C) Terrain where confined aquifer is below the normal water table

(D) Gneiss, granite and basaltic terrain of Peninsular India

6. નીચેનામાંથી કયા ભૂક્ષેત્રમાં પાતાળકૂવા (borewells) તથા નહેરો સહેલાઈથી ખોદી શકાય છે?

(A) ઉત્તરનાં મેદાનોના નરમ કાંપક્ષેત્રો

(B) ઉત્તર–પૂર્વની ખડકાળ ભૂમિમાં

(C) ભૂમિગત જળસ્તર કરતાં નીચી આવેલી જળસપાટી (aquifer) ધરાવતાં ક્ષેત્રો

(D) દ્વીપકલ્પીય ભારતનાં નાઈસ, ગ્રેનાઈટ અને બેસાલ્ટયુક્ત ખડક સ્તરો

7. Richthofer's method may be categorised in modern terminology as :

(A) Ideographic

(B) Chorographic

(C) Chorological

(D) Nomothetic

7. રીશ્થોફેનની પદ્ધતિને નીચે જણાવેલ આધુનિક પારિભાષિક શબ્દમાં વર્ગીકૃત કરી શકાય :

(A) આઈડીયોગ્રાફિક (Ideographic)

(B) રંગસ્તરીય (Chorographic)

(C) કોરોલોજીકલ (Chorological)

(D) નોમોથેટિક (Nomothetic)

8. What was the basic objective of First Five Year Plan of India ?

(A) Agricultural Development

(B) Industrial Development

(C) Transportation Network

(D) Employment Availability

8. ભારતની પ્રથમપંચવર્ષીય યોજનાનો મૂળભૂત હેતુ કયો હતો?

(A) ખેત વિકાસ

(B) ઔદ્યોગિક વિકાસ

(C) પરિવહન માળખાનો વિકાસ

(D) રોજગારી પ્રાપ્યતા

9. Multi-level planning means :

(A) High level planning

(B) Infrastructural planning

(C) Low level planning

(D) Panchayat to National level planning

9. બહુસ્તરીય આયોજન એટલે :

(A) ઉચ્ચ સ્તરીય આયોજન

(B) માળખાગત સુવિધાનું આયોજન

(C) નિમ્ન સ્તરીય આયોજન

(D) પંચાયતથી રાષ્ટ્રીક સ્તર સુધીનું આયોજન

10. Who conceptualised "Growth Pole Theory" ?

(A) D Seers

(B) Isard

(C) Perrous

(D) Carl March

10. 'ગ્રોથ પોલ વિચારધારા' કોણે સર્વ પ્રથમ વિચારી હતી?

(A) ડી. સીયર્સ

(B) ઈશાર્દ

(C) પેરોક્સ

(D) કાર્લ માર્ક

11. Which one of the following is *not* associated with tornadoes ?

(A) Cold front squall line

(B) Cumulonimlus clouds

(C) High vertical extension

(D) Wind speed accelerates outward

12. The .... was started in 1977-78 with the aim of the controlling desertification, restoring ecological balance and creating conditions to improve the economic level of people in desert areas :

(A) Desert Peoples Programme (DPP)

(B) Desert Development Programme (DDP)

(C) Desert Welfare Programme (DWP)

(D) Desert Samadhaan Programme (DSP)

11. નીચેનામાંથી શું ટોર્નેડો સાથે સંકળાયેલું નથી?

(A) શીત વાતાગ્રની સ્કવોલ રેખા

(B) ઢગ–વર્ષા વાદળ

(C) ઉર્ધ્વ વિસ્તરણ (High vertical extension)

(D) બહાર જતા પવનોની વધતી ગતિ

12. રણ નિયંત્રણ, પારિસ્થિતિક સંતુલનનું પુનઃસ્થાપન અને રણ ક્ષેત્રીય માણસોના આર્થિક સ્તરનો વિકાસ સાધવા માટે ૧૯૭૭–૭૮ માં .... ની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.

(A) ડેઝર્ટ પીપલ્સ પ્રોગ્રામ (ડી.પી.પી.)

(B) ડેઝર્ટ ડેવલોપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (ડી.ડી.પી.)

(C) ડેઝર્ટ વેલફેર (સુખાકારી) પ્રોગ્રામ (ડી.ડબલ્યુ.પી.)

(D) ડેઝર્ટ સમાધાન પ્રોગ્રામ (ડી.એસ.પી.)

13. Eco-development refers to :

(A) Environmental pollution

(B) Economic development

(C) Balance between biotic and abiotic components

(D) Physical and cultural elements

13. પારિસ્થિતિ વિકાસ એટલે :

(A) પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ

(B) આર્થિક વિકાસ

(C) જૈવિક તથા અજૈવિક ઘટકો વચ્ચેનું સંતુલન

(D) પ્રાકૃતિક અને સાંસ્કૃતિક તત્વો

14. According to G. Mydral "Back Wash" refers to :

(A) Supply of labour and capital to central

(B) Harbour development

(C) Sea waves and trade

(D) Transportation network

14. જી. માઈડ્રલના મતે'બેક વોશ' (Back Wash) નો અર્થ :

(A) કેન્દ્રને મજુર તથા મૂડીનું વિતરણ

(B) બારાનો વિકાસ

(C) સમુદ્ર મોજાં અને વ્યાપાર

(D) પરિવહન જાળું

15. Choose the *correct* pair of polluted area with the type of industry :

Polluted Area	Types of Industry
(1) Tarapur	(*a*) Power plants, Aluminium industry, mining
(2) Jodhpur	(*b*) Cotton Textiles, Dye
(3) Manali	(*c*) Oil refineries, chemical industry, fertilizer industry
(4) Korba	(*d*) Chemical industries

Codes :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*d*)	(*b*)	(*c*)	(*a*)
(B)	(*c*)	(*d*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(D)	(*a*)	(*d*)	(*c*)	(*b*)

15. નીચેનામાંથી પ્રદૂષિત ક્ષેત્ર અને ઉદ્યોગના પ્રકાર અંગેની સારી જોડ શોધો :

ક્ષેત્ર	ઉદ્યોગનો પ્રકાર
(1) તારાપુર	(*a*) ઉર્જા સંકુલો, એલ્યુમિનિયમ ઉદ્યોગ, ઉત્ખનન
(2) જોધપુર	(*b*) સુતરાઉ કાપડ, રંગકામ
(3) મનાલી	(*c*) ખનિજતેલ રીફાઈનરી, રસાયણ ઉદ્યોગ, રાસાયણિક ખાતર ઉદ્યોગ
(4) કોરબા	(*d*) રસાયણ ઉદ્યોગ

કોડ :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*d*)	(*b*)	(*c*)	(*a*)
(B)	(*c*)	(*d*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(D)	(*a*)	(*d*)	(*c*)	(*b*)

16. The rural and urban categories are defined based on :

(A) Primarily economic activity

(B) Population density

(C) On the basis of amenities

(D) All of the above factors

16. ગ્રામ્ય અને શહેરી દરજ્જાની વ્યાખ્યા કયા આધારે નક્કી થાય છે?

(A) પ્રાથમિક આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ

(B) વસતિની ગીચતા

(C) પ્રાપ્ય સગવડોને આધારે

(D) ઉપરોક્ત બધાં પરિબળો

17. Rodon is a ....

(A) Radioactive gas

(B) Metallic element

(C) Liquid substance

(D) Solidification of Carbon

17. રોડોન ....

(A) રેડિયોએક્ટિવ વાયુ

(B) ધાત્વિક તત્વ

(C) પ્રવાહી પદાર્થ

(D) કાર્બનનું ઘનીકરણ

18. The specific place of an organism in an ecosystem is called as :

(A) Niche

(B) Autotroph

(C) Trophic level

(D) Food pyramid

18. જૈવ તત્વોના પારિસ્થિતિક તંત્રમાં રહેલા સ્થાનને શું કહે છે?

(A) નીચી (Niche)

(B) સ્વઉત્પાદક

(C) ઉર્જા સ્તર

(D) અન્ન પિરામિડ

19. Centripetal forces indicate :

(A) Polarisation

(B) Decentralisation

(C) Peripheral development

(D) Sectoral development

20. Forward linkages facilitates :

(A) Diversification

(B) Unbalanced development

(C) Excessive pressure on resources

(D) Social development

21. Which one of the following types of erosion is responsible for the formulation of Chambal Ravines :

(A) Splash

(B) Sheet

(C) Rill

(D) Gully

19. કેન્દ્ર ત્યાગી બળ સૂચવે છે :

(A) ધ્રુવીકરણ

(B) વિકેન્દ્રીકરણ

(C) સીમાંત વિકાસ

(D) વિભાગીય વિકાસ

20. અગ્રીમ અનુસંધાન સગવડો :

(A) વિભાગીકરણ

(B) અસંતુલિત વિકાસ

(C) સંસાધનો ઉપર અધિકતમ ભાર

(D) સામાજિક વિકાસ

21. ચંબલની નદીખીણો કોતરોની રચના માટે નીચેનામાંથી કયા પ્રકારનું ઘસારણ કારણભૂત છે?

(A) સ્પલેશ (Splash)

(B) પડ (Sheet)

(C) રીલ (Rill)

(D) કોતર (Gully)

22. Hierarchy order of development always refers to :

(A) descending order

(B) ascending order

(C) equal order

(D) unequal order

23. Which is the indicator used for delimitation of cultural region ?

(A) religion

(B) caste

(C) social customs

(D) folk songs and dance

24. Porbandar, Ratnagiri, Thiruvananthapuram and Vishakhapatnam are important centres of .... in India.

(A) ship building

(B) fishing

(C) port

(D) off-shore oil mining

22. વિકાસની ક્રમિકતા સૂચવે છે :

(A) ઉતરતો ક્રમ

(B) ચઢતો ક્રમ

(C) સમાન ક્રમ

(D) અસમાન ક્રમ

23. સાંસ્કૃતિ પ્રદેશના સીમાંકન માટે વપરાતું સૂચક કયું છે?

(A) ધર્મ

(B) જ્ઞાતિ

(C) સામાજિક રિવાજો

(D) લોકગીતો અને નૃત્ય

24. પોરબંદર, રત્નાગિરી, થીરુચનંથપુરમ તથા વિશાખાપટનમ ભારતના અગત્યના .... કેન્દ્રો છે.

(A) જહાજ બાંધકામ

(B) મત્સ્ય વ્યવસાય

(C) બંદર

(D) દૂર તટીય તેલ–ઉત્ખનન

25. The largest and most dominating city in a state with respect to commercial, industrial, educational and political activities refers to :

(A) City region

(B) Urban field

(C) Primate city

(D) Necropolis

26. Integrated Rural Development include :

(A) Basic need approach

(B) High level development

(C) Low level development

(D) Drinking water supply

27. The concept of conurbation was propounded by :

(A) Dickinson

(B) Murphy

(C) Dahl

(D) Scott

25. વ્યાપારિક ઔદ્યોગિક, શૈક્ષણિક અને રાજકીય પ્રવૃત્તિઓના સંદર્ભમાં રાજયનું સૌથી વધુ મોટું અને નિર્ણાયક શહેર એટલે :

(A) સીટી રીજીયન – શહેરી ક્ષેત્ર

(B) અરબન ક્ષેત્ર – શહેરી પ્રદેશ

(C) પ્રાઈમેટ શહેર (Primate city)

(D) નેક્રોપોલિસ (Necropolis)

26. સુગ્રથિત ગ્રામ્ય વિકાસ એટલે :

(A) મૂળભૂત જરૂરિયાતો માટેનો અભિગમ

(B) ઉચ્ચ સ્તરીય વિકાસ

(C) નિમ્ન સ્તરીય વિકાસ

(D) પેયજળ પુરવઠો

27. નગર વિસ્તરણની વિભાવના કોણે આપી હતી?

(A) ડિકીન્સન

(B) મરફી

(C) પેહલ (Pahl)

(D) સ્કોટ

28. Tribal Area Development Programmes are applicable to those areas where the concentration of tribal population is :

(A) < 25%

(B) < 50%

(C) > 50%

(D) Between 25%-50%

29. Which of the following is *not* an agro-climatic region of India ?

(A) East coast plain and hills

(B) The eastern plateau and hills

(C) The western ghats

(D) The trans ganga plains

30. The increasing level of interdependence over vast distances in economic dimension, technological connectivity and political ties is known as :

(A) Polarisation

(B) Industrialisation

(C) Liberalisation

(D) Globalisation

28. આદિવાસી ક્ષેત્ર વિકાસ કાર્યક્રમો એવા પ્રદેશમાં લાગુ પડે છે જ્યાં આદિવાસી પ્રજાની વસતિ હોય :

(A) < 25%

(B) < 50%

(C) > 50%

(D) 25% અને 50% ની વચ્ચે

29. નીચેનામાંથી કયો પ્રદેશ ભારતનો ખેત–આબોહવીય ક્ષેત્ર નથી?

(A) પૂર્વ કિનારાનું મેદાન અને ડુંગરા

(B) પૂર્વનો ઉચ્ચ પ્રદેશ અને ડુંગરા

(C) પશ્ચિમ ઘાટ

(D) ગંગાનું વિશાળ મેદાન

30. આર્થિક પરિમાણે, તકનિકી એકસૂત્રતા તથા રાજકીય ગઠબંધન ઉપરના અવલંબનનું સ્તર નીચેના કયા નામે ઓળખાય છે?

(A) ધ્રુવીકરણ

(B) ઔદ્યોગિકીકરણ

(C) ઉદારીકરણ

(D) વૈશ્વિકીકરણ

31. Which one of the following is *not* correctly matched ?

(A) Rank Size Rule : Zipff

(B) C.B.D. : C.C. Colby

(C) Primate city : C.O. Sauser

(D) Mega city : P. Geddes

31. નીચેનામાંથી કઈ જોડ સાચી નથી?

(A) ક્રમકદ સિદ્ધાંત : ઝીફ (Zipff)

(B) સી.બી.ડી. : સી.સી. કોલ્બી

(C) પ્રાયમેટ સીટી : સી.ઓ.સોઅર

(D) મેગા સીટી : પી. ગેડીસ

32. City size distribution is best depicted by :

(A) Urban hierarchy

(B) Central place theory

(C) Rank size rule

(D) Losch's hexagonal model

32. શહેર કદ વિસ્તરણ શ્રેષ્ઠ રીતે જણાવે છે :

(A) શહેરી ક્રમિકતા

(B) મધ્યસ્થ સ્થળ સિદ્ધાંત (Central place theory)

(C) ક્રમકદ સિદ્ધાંત (Rank size rule)

(D) લોશનું (Losch's) ષટકોણીય મોડેલ

33. Region delineated on the basis of relationship are called :

(A) Natural region

(B) Nodal region

(C) Planning region

(D) Developing region

33. સંબંધોને આધારે સીમાંકિત દરે પ્રદેશોને કહે છે :

(A) કુદરતી પ્રદેશો

(B) મધ્યસ્થ (Nodal) પ્રદેશ

(C) આયોજન પ્રદેશો

(D) વિકાસશીલ પ્રદેશો

34. State in which of the following regions tank irrigation would be absent :

(A) Low rainfall areas of Gujarat and Rajasthan

(B) Rugged but high rainfall regions of North-East India

(C) Eastern Coastal Plain

(D) Central Deccan Plateau

34. નીચેનામાંથી કયા પ્રદેશમાં સરોવર સિંચાઈ શક્ય નથી?

(A) ગુજરાત તથા રાજસ્થાનના અલ્પ વરસાદવાળા પ્રદેશો

(B) ઉત્તર–પૂર્વ ભારતના દુર્ગમ અને વધુ વરસાદવાળા પ્રદેશો

(C) પૂર્વ કિનારાનાં મેદાનો

(D) દખ્ખણના ઉચ્ચ પ્રદેશનો મધ્ય ભાગ

35. The gorges of Indus, Sutlej and Alkananda indicate :

(A) Rivers are older than the mountains

(B) Rivers are flowing through soft bed rock

(C) Increase in height of Tibetan Plateau

(D) Flowing of rivers originating due to earth's movements

35. સિંધુ, સતલજ તથા અલકનંદાની કોતરો સૂચવે છે :

(A) પર્વતો કરતાં નદીઓ વધુ વયની છે

(B) નદીઓ નરમ ખડકપટમાંથી વહે છે

(C) તિબેટીયન ઉચ્ચ પ્રદેશની ઊંચાઈમાં વધારો થાય છે

(D) ભૂકવચની ગતિઓને લીધે ઉદ્ભવતા નદી પ્રવાહો જવાબદાર છે

36. Meghalaya State is known for which of the following tribal combination ?

(A) Khasi—Mizo

(B) Garo—Khasi

(C) Naga—Mizo

(D) Khasi—Naga

37. Relative shift of mean central of population distribution on any region over a period of time can be examined applying :

(A) Nearest Neighbour Analysis

(B) Harmonic mean

(C) Mean deviation from mean

(D) Weighted Arithmetic mean

38. On the map the first meridian longitude was shown by :

(A) Eratosthenes

(B) Hecatus

(C) Herodotus

(D) Ptolemy

36. મેઘાલય રાજ્ય નીચેનામાંથી કયા જાતિસમૂહ માટે જાણીતું છે?

(A) ખાસી–મીઝો

(B) ગારો–ખાસી

(C) નાગા–મીઝો

(D) ખાસી–નાગા

37. કોઈ પ્રદેશના કોઈ સમયગાળા દરમિયાનનું વસતિ વિતરણના મધ્યકના સાંદર્ભિક અંતરણ તપાસી શકાય :

(A) નીયરેસ્ટ નેબર એનાલિસીસ

(B) હાર્મોનિક મધ્યક (mean)

(C) મધ્યકનું વિચલન (Mean deviation from mean)

(D) વેઈટેડ એરિથમેટિક મીન (Weighted Arithmetic mean)

38. નકશામાં સર્વપ્રથમ રેખાંશરેખા દર્શાવનાર :

(A) ઈરેટોસ્થેનિસ

(B) હીકેટિઅસ

(C) હેરોડોટસ

(D) ટોલેમી

39. 1000 mm isohyet is the boundary between which two regions of India which divides the country into roughly two equal parts :

(A) Prime Meridian for Indian Standard Time

(B) Wet evergreen forests and dry deciduous

(C) Wheat and rice growing Region

(D) Clayey and sandy soil regions

40. Read the following sentences and state which of them are *true* ?

(*i*) Hot springs are generally associated with the area of volcanic activity.

(*ii*) The water coming out from hot spring contains a number of dissolved minerals.

(*iii*) In India hot springs are found in the areas of igneous and metamorphic rocks.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*), (*iii*)

39. 1000 મીમી સમવર્ષા રેખા ભારતના કયા બે પ્રદેશોની સીમા છે અને તે દેશના લગભગ બે સરખા ભાગ કરે છે?

(A) ભારતીય પ્રમાણ સમયની મુખ્ય રેખાંશ રેખા

(B) આદ્ર નિત્યલીલાં જંગલો અને શુષ્ક પાનખર

(C) ઘઉ અને ડાંગર ઉત્પાદક પ્રદેશો

(D) માટીવાળાં અને રેતાળ પ્રદેશો

40. નીચેનાં વાક્યો વાંચો અને તેમાંથી સાચું વાક્ય કયું છે તે જણાવો :

(*i*) સામાન્યરીતે ગરમ પાણીના ઝરા જ્વાળામુખીય પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલા હોય છે

(*ii*) ગરમ પાણીના ઝરામાંથી મળતા પાણીમાં ઘણા ક્ષારો ઓગળેલા હોય છે

(*iii*) ભારતમાં આગ્નેય અને રૂપાંતરિત ખડકક્ષેત્રોમાં ગરમ પાણીનાં ઝરા આવેલા છે

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*), (*iii*)

41. North, South, East, West are the four main directions. They are known as :

(A) Geographical Poles

(B) Coordinates

(C) Cardinal Points

(D) Zero Direction

42. **Statement I :**

Fog is microscopically small water drops suspended in the atmosphere.

Statement II :

They are associated with inversion of temperature.

(A) Both statements I and II are true and statement II is an explanation to I

(B) Both statements I and II are true and statement II is not an explanation to I

(C) Statement I is true and statement II is false

(D) Statement II is true and statement I is false

41. ઉત્તર, દક્ષિણ, પૂર્વ તથા પશ્ચિમ એ ચાર મુખ્ય દિશાઓ છે તેમને આ નામે ઓળખવામાં આવે છે :

(A) ભૌગોલિક ઉત્તર

(B) કોઓર્ડિનેટસ (Coordinates)

(C) દિશાસૂચક બિંદુ

(D) શૂન્ય દિશા (Zero Direction)

42. **વિધાન I :**

ઝાકળ એ વાતાવરણમાં રહેલાં અતિ સૂક્ષ્મ (માઈક્રોસ્કોપિક) જલકણો છે.

વિધાન II :

તે તાપમાનના ઉર્ધ્વ વિતરણ સાથે સંકળાયેલાં છે.

(A) વિધાન I અને II સાચાં છે અને વિધાન II પ્રથમ વિધાનની સમજૂતિ આપે છે.

(B) વિધાન I અને II સાચાં છે પણ વિધાન II પ્રથમ વિધાનની સમજૂતિ આપતું નથી

(C) વિધાન I સાચું છે અને વિધાન II ખોટું છે

(D) વિધાન II સાચું છે અને વિધાન I ખોટું છે

43. Which one of the following has the largest coral formation ?

(A) North Pacific

(B) South Pacific

(C) South Atlantic

(D) North Atlantic

43. નીચેનામાંથી કયો વિસ્તાર પરવાળાની સૌથી વધુ રચના ધરાવે છે?

(A) ઉત્તર પેસિફિક

(B) દક્ષિણ પેસિફિક

(C) દક્ષિણ એટલેંટિક

(D) ઉત્તર એટલેંટિક

44. Put the Intervention strategy of Population Policy of India in chronological order from beginning to date :

(*i*) Intensification of family planning efforts

(*ii*) Clinic Approach

(*iii*) Integration with Minimum Needs Programme

(*iv*) Return of Voluntary Birth Control

(*v*) Extension Approach

(A) (*ii*), (*iii*), (*v*), (*i*), (*iv*)

(B) (*iii*), (*v*), (*i*), (*ii*), (*iv*)

(C) (*i*), (*iii*), (*iv*), (*ii*), (*v*)

(D) (*ii*), (*v*), (*i*), (*iv*), (*iii*)

44. ભારતની વસતિ નીતિની વ્યૂહાત્મક ક્રમિકતાને શરૂઆતથી આજ સુધીના ક્રમમાં ગોઠવો :

(*i*) પરિવાર નિયોજનના પ્રયત્નોની સઘનતા

(*ii*) સ્વાસ્થ્યલક્ષી અભિગમ

(*iii*) ન્યુનતમ જરૂરિયાતના કાર્યક્રમનું સંયોજીકરણ

(*iv*) સ્વૈચ્છિક જન્મ નિયંત્રણનું પુનરાગમન

(*v*) વિસ્તરણ અભિગમ

(A) (*ii*), (*iii*), (*v*), (*i*), (*iv*)

(B) (*iii*), (*v*), (*i*), (*ii*), (*iv*)

(C) (*i*), (*iii*), (*iv*), (*ii*), (*v*)

(D) (*ii*), (*v*), (*i*), (*iv*), (*iii*)

45. Which one of the following is *not* a dynamic soil forming factor ?

(A) Climate

(B) Patent material

(C) Relief

(D) Time

45. નીચેનામાંથી જમીન બનાવવાની પ્રક્રિયામાં કયું પરિબળ ગત્યાત્મક નથી?

(A) આબોહવા

(B) મૂળ પદાર્થો

(C) ભૂપૃષ્ઠ

(D) સમય

46. According to the climatogenic soil classification the colour of the soil in Hot Dry climate would be :

(A) Red

(B) Black

(C) Yellow

(D) Brown

46. જમીનના આબોહવાલક્ષી વર્ગીકરણ પ્રમાણે, ઉષ્ણ અને શુષ્ક આબોહવાવાળી જમીનનો રંગ કયો હોય છે?

(A) રાતો

(B) કાળો

(C) પીળો

(D) બદામી

47. Industrial Revolution brought in some changes in the concept of production process. State which of the following changes were brought :

(*i*) Crude means of production were replaced by more finer ways.

(*ii*) Urban centres were developed near agricultural markets

(*iii*) Spatial disparity between the countries regarding mineral reserves enhanced social and political tension between the countries.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

47. ઉત્પાદનની પ્રક્રિયામાં ઔદ્યોગિક ક્રાંતિથી પરિવર્તન આવ્યું. નીચેનામાંથી ક્યાં પરિવર્તનો આવ્યાં તે જણાવો :

(*i*) જૂની રૂઢ પદ્ધતિઓને સ્થાને નવી સારી પદ્ધતિઓ આવી

(*ii*) ખેત–બજારોની નજીક નવાં શહેરી કેન્દ્રો વિકસ્યાં

(*iii*) ખનિજ સંસાધનોની ક્ષેત્રીય અસમાનતાને લીધે વિવિધ દેશો વચ્ચે સામાજિક અને રાજકીય તાણમાં (તનાવ) વધારો થયો

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

48. Sediments at the outer edge of the continental shelf can be thick upto :

(A) 8 km

(B) 10 km

(C) 12 km

(D) 15 km

48. ખંડીય છાજલીના બાહ્ય ધાર ઉપર આવેલા કાંપની જાડાઈ કેટલી હોઈ શકે છે?

(A) 8 કિ.મી.

(B) 10 કિ.મી.

(C) 12 કિ.મી.

(D) 15 કિ.મી.

49. Which one of the cloud create more problems for air planes ?

(A) Cirrus

(B) Cumulus

(C) Nimbus

(D) Stratus

49. નીચેનામાંથી કયું વાદળ વિમાન માટે વધુ સમસ્યા ઉત્પન્ન કરે છે?

(A) તંતુ વાદળ

(B) ઢગ વાદળ

(C) વર્ષા વાદળ

(D) પડ વાદળ

50. Which of the following coasts of the world are important marine fishing grounds of the world ?

(A) East and West-North Atlantic

(B) East and West-South Pacific

(C) East and West-South Atlantic

(D) Indian Coasts

50. નીચેનામાંથી કયા સાગરકાંઠા સામુદ્રિક મત્સ્ય વ્યવસાય માટે મહત્વનાં છે?

(A) ઉત્તર એટલૅંટિકના પૂર્વ તથા પશ્ચિમ કિનારા

(B) દક્ષિણ પેસિફિકના પૂર્વ તથા પશ્ચિમ કિનારા

(C) દક્ષિણ એટલૅંટિકના પૂર્વ તથા પશ્ચિમ કિનારા

(D) ભારતીય સાગરકાંઠો

51. The highest density of water is at the temperature of :

(A) 0°C

(B) 2°C

(C) 7°C

(D) 6°C

52. Which one of the following is *not* the characteristics of the ocean bodies ?

(A) Greater evaporation

(B) Mobility and mixing

(C) Lower specific heat

(D) Transparency

53. Rain Forests are located in :

(A) Low latitude high precipitation zone

(B) Monsoon region where rainfall is seasonal

(C) Regions where temperature remains above 6°C at least for 6 months of the year

(D) Regions which receive much of its rainfall during winter, summer months remains dry and rainless

51. કયા તાપમાને જળની ઘનતા વધુ ઉંચી હોય છે?

(A) 0°C

(B) 2°C

(C) 7°C

(D) 6°C

52. નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા સમુદ્ર વિસ્તારની નથી?

(A) વધુ બાષ્પીભવન

(B) ગતિશીલતા અને સંમિશ્રણ

(C) ન્યૂનતમ વિશિષ્ટ તાપમાન

(D) પારદર્શકતા

53. વર્ષા જંગલો કેવાં પ્રદેશમાં આવેલાં હોય છે?

(A) નીચા અક્ષાંશોના વધુ વરસાદી ક્ષેત્રો

(B) મોસમી પ્રદેશો જયાં વરસાદ ઋતુગત હોય છે

(C) એવા પ્રદેશો જયાં વર્ષના છ મહિના દરમિયાન તાપમાન 6° સે. કરતાં ઊંચું રહે છે

(D) એવા પ્રદેશો જે મોટા ભાગનો વરસાદ શિયાળામાં મેળવે છે, ઉનાળો સૂકો અને વર્ષાવિહીન હોય છે

54. The normal position of Thermal Equator is normally at :

(A) 0°

(B) 5°N

(C) 5°S

(D) 10°N

54. થર્મલ (તાપીય) વિષુવવૃત્ત સામાન્ય રીતે કયાં હોય છે :

(A) 0°

(B) 5°ઉ

(C) 5°દ

(D) 10°ઉ

55. **Assertion (A) :**

Jhelum in the Valley of Kashmir is still in its youth stage and yet forms meanders.

Reason (R) :

The meanders in River Jhelum are caused by the local base level found in the Valley of Kashmir.

(A) Both are true and 'R' is the explanation to 'A'

(B) Both are true and 'R' is not the explanation to 'A'

(C) 'A' is true and 'R' is false

(D) 'A' is false and 'R' is true

55. **વિધાન (A) :**

કાશ્મીરના ખીણ વિસ્તારમાં વહેતી ઝેલમ નદી હજી તેની યુવાઅવસ્થામાં અને તેથી તે સર્પાકારે વહે છે.

કારણ (R) :

કાશ્મીરના ખીણ વિસ્તારમાં ઝેલમ નદી તેના સ્થાનિક આધાર સપાટીએ સર્પાકારે વહે છે.

(A) બંને ખરા છે અને કારણ વિધાન કરતા સાચું છે

(B) બંને ખરા છે અને કારણ એ વિધાન માટે સાચું નથી

(C) વિધાન સાચું છે અને કારણ ખોટું છે

(D) વિધાન ખોટું છે અને વિધાન સાચું છે

56. The tidal force of the moon is most powerful when the moon is nearest to the earth at a distance of 3,56,000 km. The tides caused at this time are known as .... Tides.

(A) Spring

(B) Neap

(C) Perigean

(D) Apogean

57. Choose the *correct* answer of rainfall zones of Gujarat :

	Rainfall (mm)	Districts
(a)	> 1000	(1) Kachchh and Western part of Sabarkantha
(b)	800-1000	(2) Vadodara, Panchmahals, Kheda and Part of Ahmedabad
(c)	400-800	(3) Whole of Saurashtra and Much of Gujarat North of Ahmedabad
(d)	< 400	(4) Valsad, Dangs, Surat, and Eastern part of Bharuch including Rajpipla Hills

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(3)	(2)	(4)	(1)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(3)	(1)	(4)	(2)

56. જ્યારે ચંદ્ર પૃથ્વીની સૌથી નજીક 3,56,000 કિ.મી. અંતરે હોય છે ત્યારે તેનું ગુરુત્વ બળ સૌથી વધુ હોય છે. આ સમયે ઉદ્‌ભવતી ભરતીને કહે છે :

(A) મોટી ભરતી

(B) નાની ભરતી

(C) ઉચ્ચ બિંદુ ભરતી

(D) નિમ્ન બિંદુ ભરતી

57. ગુજરાતના વર્ષા પ્રદેશો અંગેનો સાચો જવાબ પસંદ કરો :

	વર્ષા (મી.મી.)	જીલ્લા
(a)	> 1000	(1) કચ્છ તથા પશ્ચિમ સાબરકાંઠા
(b)	800-1000	(2) વડોદરા, પંચમહાલ, ખેડા તથા અમદાવાદનો કેટલોક ભાગ
(c)	400-800	(3) સંપૂર્ણ સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાતનો થોડો ભાગ, ઉત્તર અમદાવાદ
(d)	< 400	(4) વલસાડ, ડાંગ, સુરત, ભરુચ જિલ્લાનો પૂર્વ વિસ્તાર રાજપિપળા ટેકરીઓ સાથે

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(3)	(2)	(4)	(1)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(3)	(1)	(4)	(2)

58. The population of Gujarat under different religious groups in terms of descending order is :

(A) (1) Hindus, (2) Muslims, (3) Jains, (4) Christians

(B) (1) Hindus, (2) Christians, (3) Muslims, (4) Jains

(C) (1) Hindus, (2) Muslims, (3) Christians, (4) Jains

(D) (1) Muslims, (2) Hindus, (3) Christians, (4) Jains

58. ગુજરાતની વસતિનો ધર્મવાર ઉતરતો ક્રમ :

(A) (1) હિન્દુ, (2) મુસ્લિમ, (3) જૈન, (4) ક્રિશ્ચિયન

(B) (1) હિન્દુ, (2) ક્રિશ્ચિયન, (3) મુસ્લિમ, (4) જૈન

(C) (1) હિન્દુ, (2) મુસ્લિમ, (3) ક્રિશ્ચિયન, (4) જૈન

(D) (1) મુસ્લિમ, (2) હિન્દુ, (3) ક્રિશ્ચિયન, (4) જૈન

59. The process associated with the creation of new fronts and the regeneration of decaying fronts is known as :

(A) Occlusion

(B) Frontal surface

(C) Frontal zone

(D) Frontogenesis

59. નવા વાતાગ્રની રચના તથા નાશવંત વાતાગ્રની પુનઃ ઉત્પત્તિ સાથે સંકલિત પ્રક્રિયાને કહે છે :

(A) ઓકલ્યુઝેન (Occlusion)

(B) વાતાગ્ર સપાટી (Frontal Surface)

(C) વાતાગ્ર ક્ષેત્ર

(D) વાતાગ્ર નિર્માણ

60. Study the following statements regarding the layering system of the earth :

(*i*) The layer below the crust is composed of Silica and Aluminium.

(*ii*) The core has an average density of 2.9 and 4.7.

(*iii*) NIFE is located below SIAL.

State which of the above statements are *true* ?

(A) Only (*i*)

(B) (*i*) and (*ii*)

(C) (*ii*) and (*iii*)

(D) Only (*iii*)

60. પૃથ્વીની સ્તર વ્યવસ્થા અંગેના નીચેનાં વિધાનો વાંચો :

(*i*) સપાટી નીચેનું સ્તર સિલિકા અને એલ્યુમિનિયમનું બનેલું છે.

(*ii*) ભૂગર્ભ વિસ્તારની સરેરાશ ઘનતા 2.9 થી 4.7 છે.

(*iii*) નીફે સ્તર સિઆલ સ્તરની નીચે આવેલું છે.

ઉપરના વિધાનોમાંથી કયા વિધાનો સાચાં છે તે જણાવો :

(A) માત્ર (*i*)

(B) (*i*) અને (*ii*)

(C) (*ii*) અને (*iii*)

(D) માત્ર (*iii*)

61. **Statement I :**

Resource evolves out of the dynamic interaction of nature, man and culture.

Statement II :

Culture has the dual function of enlarging resources and reducing resistance of nature.

(A) Both statements I and II are true and statement II is the correct explanation to I

(B) Both statements I and II are true and statement II is not the correct explanation to I

(C) Statement I is true and statement II is false

(D) Statement I is false and statement II is true

61. **વિધાન I :**

કુદરત, માનવી અને સંસ્કૃતિની આંતરક્રિયાને લીધે સંસાધનો ઉદભવે છે.

વિધાન II :

સંસાધનોનું વિસ્તરણ તથા કુદરતની ક્ષમતામાં ઘટાડો એ સંસ્કૃતિનાં બે કાર્યો છે.

(A) બંને વિધાનો I અને II સાચાં છે અને વિધાન II એ વિધાન I નું સાચી સમજૂતિ છે

(B) બંને વિધાનો I અને II સાચાં છે પણ વિધાન II એ વિધાન I ની સાચી સમજૂતિ નથી

(C) વિધાન I સાચું છે અને વિધાન II ખોટું છે

(D) વિધાન I ખોટું છે અને વિધાન II સાચું છે

62. Match the following :

Settlement		Characteristics
(1) Dispersed	(a)	along cross roads and near centres of industry
(2) Linear	(b)	have no central point
(3) Nuclear	(c)	clustered along rail roads and highways

Codes :

	(1)	(2)	(3)
(A)	(a)	(b)	(c)
(B)	(b)	(c)	(a)
(C)	(c)	(b)	(a)
(D)	(a)	(c)	(b)

62. જોડકાં જોડો :

વસાહત		લાક્ષણિકતા
(1) છૂટીછવાઈ	(a)	માર્ગોની નજીક અને ઔદ્યોગિક કેન્દ્રો પાસે
(2) રૈખિક	(b)	તેને કોઈ કેન્દ્ર બિંદુ હોતું નથી
(3) આકેન્દ્રિત (નાભિક)	(c)	રેલમાર્ગો નજીક તથા ધોરી માર્ગો નજીક કેન્દ્રિત

કોડ :

	(1)	(2)	(3)
(A)	(a)	(b)	(c)
(B)	(b)	(c)	(a)
(C)	(c)	(b)	(a)
(D)	(a)	(c)	(b)

63. The Jurassic system of Kutch and Kathiawar is grouped below. Choose the correct one :

	Series		**Areas**
(*a*)	Umia	(1)	Dhrangadhra plateau
(*b*)	Katrol	(2)	Southern ridge of Kutch, South of Bhuj; consisting of Chorwad and Karol Hills
(*c*)	Chari	(3)	The central range of Kutch about 192 km long from Lakhpat
(*d*)	Pachchham	(4)	Represented by islands of Pachchham Khadir, Bela and Chorar in the arm of Kutch

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(4)	(2)	(3)	(1)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(3)	(1)	(4)	(2)

63. નીચે કચ્છ તથા કાઠિયાવાડની જ્યુરાસિક શ્રેણીઓ આપી છે. તેમાંથી સાચી પ્રણાલી પસંદ કરો :

	શ્રેણીઓ		**પ્રદેશો**
(*a*)	ઉર્મિયા	(1)	ધ્રાંગધ્રા ઉચ્ચ પ્રદેશ
(*b*)	કાત્રોલ	(2)	કચ્છની દક્ષિણ ધાર, ભૂજની દક્ષિણનો પ્રદેશ, ચોરવાડ તથા કરોલ ટેકરીઓ
(*c*)	ચારી	(3)	લખપતથી શરૂ થતી 192 કિમી. લાંબી મધ્યસ્થ હારમાળા
(*d*)	પચ્છમ	(4)	કચ્છના ટાપુઓ પચ્છમ, ખદીર અને બેલા

કોડ :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(4)	(2)	(3)	(1)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(3)	(1)	(4)	(2)

64. State which of the following statements related to 'Sargasso sea' are *true* ?

(*i*) It is an example of Inland sea.

(*ii*) It is a motionless sea formed by anticyclonic circulation of ocean currents.

(*iii*) It records a high salinity of 37‰ because of high temperature and evaporation.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*i*) and (*iii*)

(C) (*ii*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

64. નીચેનામાંથી ક્યાં વિધાનો સરગાસો સમુદ્રના સંદર્ભે સાચાં છે તે જણાવો :

(*i*) તે એક આંતરિક સાગરનું ઉદાહરણ છે.

(*ii*) સમુદ્ર પ્રવાહોના પ્રતિ ઘડિયાળ દિશાના સંચરણથી બનેલો ગતિવિહિન સમુદ્ર છે.

(*iii*) ઊંચું તાપમાન અને બાષ્પીભવનને કારણ તે 37‰ જેટલી ક્ષારતા ધરાવે છે.

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*i*) અને (*iii*)

(C) (*ii*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

65. Which of the following statements regarding volcanoes is *true* ?

(*i*) The part connecting the volcanic mouth and the interior of the earth is known as Volcanic Pipe.

(*ii*) Volcanic eruptions are mostly explosives.

(*iii*) Volcanoes can be measured in Richter scale.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

65. જ્વાળામુખીના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?

(*i*) જ્વાળામુખી અને પૃથ્વીના પેટાળને જોડતા ભાગને જ્વાળામુખીય નળી કહે છે.

(*ii*) જ્વાળામુખીય પ્રસ્ફોટનો મોટે ભાગે વિનાશક હોય છે.

(*iii*) જ્વાળામુખીને રીક્ટર સ્કેલમાં માપી શકાય છે.

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

66. Choose the *correct* choice of soils of Gujarat by their types and characteristics :

	Soil Types		**Characteristics**
(*a*)	Bhatta	(1)	Poor Sandy Soils
(*b*)	Gorat	(2)	Sandy loam
(*c*)	Goradu	(3)	Older alluvium
(*d*)	Besar	(4)	The recent alluvium

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(4)	(2)	(3)	(1)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

66. નીચેનામાંથી ગુજરાતની જમીનોના પ્રકાર અને લાક્ષણિકતાની સાચી પસંદગી કરો :

	જમીનના પ્રકાર		**લાક્ષણિકતાઓ**
(*a*)	ભાઠા	(1)	હલકી રેતાળ જમીન
(*b*)	ગોરાટ	(2)	રેતાળ કાંપવાળી જમીન
(*c*)	ગોરાડુ	(3)	જૂના કાંપની જમીન
(*d*)	બેસર	(4)	નવા કાંપની જમીન

કોડ :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(4)	(2)	(3)	(1)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

67. The Building Blocks of most growth models are :

(*i*) Production function

(*ii*) Savings function

(*iii*) Labour supply function

State which of the above statements are *true* ?

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

67. ગ્રોથ મોડેલના આધાર સ્તંભો :

(*i*) ઉત્પાદન કાર્ય

(*ii*) બચત કાર્ય

(*iii*) માનવ શ્રમ કાર્ય

ઉપર દર્શાવેલા વિધાનોમાંથી સાચાં વિધાનો કયા છે?

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

68. State which of the following statements reflect the positive effect of population ?

(*i*) Migration is age and sex selective.

(*ii*) Migration increases global poverty crisis.

(*iii*) Migration affects population composition.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*i*) and (*iii*)

(C) (*ii*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

68. નીચેનામાંથી વસતિની હકારાત્મક અસરો કયા વિધાનમાં ફલિત થાય છે :

(*i*) સ્થળાંતરણ ઉપર અને જાતિ પ્રમાણે નક્કી થાય છે.

(*ii*) સ્થળાંતરણ વૈશ્વિક ગરીબાઈના પ્રશ્નો વધારે છે.

(*iii*) સ્થળાંતરણ વસતિના માળખાને અસર કરે છે.

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*i*) અને (*iii*)

(C) (*ii*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

69. The short distance out migration in India has dominance of :

(A) Young Female Population

(B) Young Male Population

(C) Elderly Male Population

(D) Child Population

69. ભારતમાં વસ્તીના કયા પ્રકારમાં, ટૂંકા અંતરની ગમન કરવી વસ્તી (out migration) નું પ્રભુત્વ જોવા મળે છે?

(A) યુવા સ્ત્રી વસ્તી

(B) યુવા પુરુષ વસ્તી

(C) વયસ્ક પુરુષ વસ્તી

(D) બાળ વસ્તી

70. State to which of the following countries transverse Himalayas ?

(A) Bhutan, India, Nepal, China and Pakistan

(B) Bhutan, India, Afghanistan, China and Pakistan

(C) Bhutan, India, Nepal, Myanmar and Pakistan

(D) Myanmar, China, India, Nepal and Bhutan

70. હિમાલય કયા દેશોમાંથી પસાર થાય છે તે જણાવો :

(A) ભૂટાન, ઈન્ડિયા, નેપાળ, ચીન તથા પાકિસ્તાન

(B) ભૂટાન, ઈન્ડિયા, અફઘાનિસ્તાન, ચીન તથા પાકિસ્તાન

(C) ભૂટાન, ઈન્ડિયા, નેપાળ, મ્યાનમાર તથા પાકિસ્તાન

(D) મ્યાનમાર, ચીન, ઈન્ડિયા, નેપાળ તથા ભૂટાન

71. The evolution of plants is scientifically explained by :

(A) adaptation

(B) climatic climax

(C) plant succession

(D) organic evolution

71. છોડના વિકાસનો વૈજ્ઞાનિક ખ્યાલ આપે છે :

(A) એડાપ્સન – (અનુકૂલન)

(B) આબોહવાકીય ચરમકક્ષા

(C) પ્લાંટ સકસેશન

(D) જૈવિક ઉત્ક્રાંતિ

72. Which one of the following pairs does *not* match correctly ?

(A) P. Haggett : Geography : A Modern Synthesis

(B) P.E. James : All Possible Worlds

(C) G.P. Marsh : Explanation in Geography

(D) Abler, Adams and Gould : Spatial Organization

72. નીચેનામાંથી કઈ જોડી સાચી નથી?

(A) પી. હેનેટ : જયોગ્રાફી : એ મોડર્ન સીન્થેસીસ

(B) પી.ઈ. જોન્સ : ઓલ પોઝીબલ વર્લ્ડ્ઝ

(C) જી.પી. માર્શ : એકસપ્લેનેશન ઈન જયોગ્રાફી

(D) એબ્લર, એડમ એન ગોલ્ડ : સ્પેશલ ઓર્ગેનાઈઝેશન

73. Choose the *correct* order of Asian cities which possess its high total level of suspended particulate matter :

(A) Delhi, Kolkata, Jakarta, Chongaving

(B) Delhi, Chongaving, Jakarta, Kolkata

(C) Kolkata, Jakarta, Chongaving, Delhi

(D) Delhi, Chongaving, Jakarta, Kolkata

74. A star symbol in a weather map represents :

(A) drizzle

(B) rain

(C) showers

(D) snow

73. સસ્પેન્ડેડ પાર્ટીક્યુલેટ મેટરનું કુલ પ્રમાણ ધરાવતા એશિયન શહેરોના ક્રમ પસંદ કરો :

(A) દિલ્લી, કોલકાતા, જાકાર્તા, ચોંગવીંગ

(B) દિલ્લી, ચોંગવીંગ, જાકાર્તા, કોલકાતા

(C) કોલકાતા, જાકાર્તા, ચોંગવીંગ, દિલ્લી

(D) દિલ્લી, ચોંગવીંગ, જાકાર્તા, કોલકાતા

74. હવામાન નકશામાં એક તારકની સંજ્ઞા સૂચવે છે :

(A) ઝરમર વરસાદ

(B) વર્ષા

(C) ઝાપટું

(D) હિમવર્ષા

75. The earth's surface receives maximum energy at 12 noon but the maximum temperature never occurs at 12 noon. State which of the following are *true* ?

(*i*) Transformation of solar energy into heat requires sometime.

(*ii*) The loss of energy through long wave radiation from the earth's surface exceeds the energy received from the sun at 4 p.m.

(*iii*) Energy received by the earth from solar radiation continues to exceed the energy lost by outgoing long wave radiation from the earth's surface upto 4 p.m.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

75. પૃથ્વીની સપાટી બપોરના 12-00 કલાકે મહત્તમ ઉર્જા મેળવે છે પણ મહત્તમ તાપમાન કયારેય બપોરના 12-00 કલાકે અનુભવાતું નથી. નીચેનામાંથી કયાં વિધાનો સાચાં છે ?

(*i*) સૂર્યમાંથી ફેંકાતી ઉર્જાનું રૂપાંતરણ થવામાં સમય લાગે છે.

(*ii*) પૃથ્વીની સપાટીમાંથી થતા લાંબા મોજાંના વિકિરણને લીધે સૂર્યની ઊર્જા બપોરે 4-00 કલાકે મળતા વિકિરણ કરતાં વધે છે

(*iii*) બપોરના 4-00 કલાક સુધીમાં પૃથ્વીની સપાટીથી બહાર જતા વિકિરણ કરતાં સૂર્યમાંથી પૃથ્વીએ મેળવેલી વિકિરણ ઉર્જા વધે છે.

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

ROUGH WORK

SEAL